

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Götheborgske

Spionen.

 Fredagen, den 28 Junii, 1771.

Fortsättning af N:o 23.

De 5 Regimenter som här ligga hafwa 5 särskilda parade-platser, hwaräst man, wid godt väder, ofta har tillfälle at så se Kungen och Prinsarne. På platsen wid Slottet där Domen eller Domkyrkan är, ställer sig största truppen up, hwaräst man med förundran kan se, huru förträffeligen Soldaterna göra sina exercitier: huru 4 a 600 man exercera med sina gewär, som det woro en man allenast, och huru detta folket strängt warder disciplineradt.

Jag har besedt nästan alla Kyrkorna härstädes, af hwilka äro de förnämsta, Domen Resor. hwarwid Sacé är förste Pastorn: Nicolai Luth. där Prosten Spalding är Huswud-Pastor: Petri Luth. som har Süßmilch til Kyrkoherde: Trefaldighets Kyrkan, hwarwid Hecker är Pastor, och tillika Director wid Real-Scholan.

Här äro 5 Gymnasier eller Stor-Scholor: Joachimthalsche, däräst D. Heinius är Theol. Pro-

Cc

Professor och Rector, och D. Stofsch Professor och Conrector. Berlinsche, Cölnische, Friedricwerdersche, och det Fransöfische.

Ibland Prädikanter i Berlin äro af de Reformerte mest utropad Pastor Sack wid Domen, som jag icke haft tillfälle at få höra, och af de lutherske Prosten Spalding i Nicolai, som man må bekänna har förträffeliga gåfvor, och ifrå så emot fritänkare och Religionens fiender i gemen, at man har ordsak twifla uppå riktheten af det omdöme man fäller om honom i Saren, at han skulle wara Heterodox, eller åtminstone mindre renlärig. Han Prädikade Juledagen och Nyårsdagen med stor applause, och för en så stor numer af Åhörare, at Kyrkan icke kunde rymma flere.

På Hofwet och för Konungen hålles ingen Gudstjenst wanligen; men för Drottningen wid tillfällen, då Hon begär det: eljest utgör Hof-Församlingen Domkyrkan, twärt öfwer Slottet.

Nyårsdagen war på Hofwet, och hos Konungen större cour än efter wanligheten, och det i anseende til det nya året; men ingen gratulerade Konungen därtill, emedan Han såges icke kunna lida sådana compliment. Hos Drottningen stödde om astoneu lyck-önskningar af främmande Hofs Ministrar och den förnåma Adelen: för öfrigt se här, wid tillfälle af Ny-året, inga Solenniteter, utan går allt mycket tyst til, utan synkesfort i synnerhet.

Den 2 Januarii besåg jag Charlottenburg,
et

et af Rungen mycket älskat Lust-Flott, en liten mil ifrån Staden beläget. Vägen dit går igenom Djurgården, som utsirad med flere alleer, skal vara i sommartiden högst angenäm. Stoderna marquerade likväl ingen ting förträffeligt, ehuru de syntes vara af nyare Mästares händer; men som Konungen, hwilket en Artist berättade mig, i alt hushållar, och jämwäl hwad sådana arbeten, som dessa, beträffar, wil hafwa det bästa som göras kan, för godt köp; är ingen under at arbetarne stunda sig med sina stycken, och at i dem mycket saknas; då de änteligen sårdiga öfwerlemnas.

Charlottenburg ligger lågt situerat, och har ingen särdeles fördelaktig utsigt, utom af några små Fogs-parker. Den bygnad, som i synnerhet skal utgöra Slottet, består af en Corps de Logis, och zue finglyr, som tillsammans tagna icke äro synnerligen widlöftiga. På en sida af Slottet är en lång utbyggnad, gjord i senare tider för Hof-Staten. Apartermenterne i Slottet äro tämmeligen wäl meublerade; men hafwa ingen ting prunkande. Trågårdens är rätt täck, och märkelig för en stor karpdam, där fisken är helt tam, och förunderligen stor: med et stycke bröd lockade man flera fram, och man har nöge af, i synnerhet sommartiden, at se desse gamle och ålderstegne karpar af 3 Swenska alnars längd, ej olift swin, fluffa hwarandra och slås tillsammans. Om deras ålder witnar den til en hård storpa petrificerade gyttjan på deras hufwuden.

Charlottenburg är i synnerhet märkvärdigt härstöre, at där hållas alla Vilåger och Förlofningar, som Se i Kungliga Familjen, och Sedde nu sist i Julii månad förlidet är För målningen imellan Prinsen och den Braunschweigiska Prinsessan, samt Förlofningen imellan Regerande Fursten af Dessau och Markgraf Henrics af Schwedt andra Prinsessa Dotter. Hans Majestät Konungen går och altid härigenom til Potsdam. Härifrån är en mil til Spandau.

Den lilla Staden härbredewid, af samma namn, som Slottet, har ingen ting märkvärdigt, och icke eller något lysande; har dock 2ne Borgmästare, och 4 Rådman.

På wårdshuset, där jag en liten stund wårmede mig, fant jag en vers på fenstret, som smakar nog af Voltaire:

Une heure avant ma mort mon ame evannoie,
Sera-ce qu'elle étoit une heure après ma vie?

Om en sådan sak förtjenar at sättas, eller kan sättas i fråga af någon, som tänker sundt och Skrift-mässigt, är lätt at döma: men sådana underliga twiswelsmål och fasetliga bezrepp utgöra i och omkring Berlin, mer än annorstädes, L'esprit public, hwilket är at beklaga.

Rölden, som war tämmeligen stark, gjorde mig snälla fötter; at jag på en half timma åter war inne i Staden, hwarest jag mötte i en gata Prinsarne af Braunschweig, åkande i et medelmättigt

mättigt equipage. Man tar här för en afgjord sak, at då man ser et par utförda och magra hästar för en wagn, hörer det rullande Palatset en af Prinsarne til. Kungliga Familjen brukar nu för tiden swarta wagnar och hästar, äfwen swarta livreer med röda, blå och gula band på armlarne. Alla anstalter tyckas wara inrättade med högsta besparing, och efter Kungen hushållar, hafwa ock Prinsarne, Adelen, och, med et ord, hela Berlin, satt sig på samma fot. O! at Sverige wille följa Berlins och Dresdens exempel.

Swär på pag. 95 och 96 af Götheborgssta Nyheterna.

Uti N:o 25 af nämnda Nyheter framträder en liten gynnare, under namn af Observator: en olyckelig titul för en så stumögbd Auctor! Utmanheten steddde allt för mycken orätt; om man bödo til at sätta detta i en ännu klarare dag, än det werkeligen eger. Osnygga utlåtelse, äfwen som allt det öfriga frammet, lemnas fördenstul gerna Auctoren obeswarada.

Gratis.

Göteborgske Werel:Coursen.

Den 22 och 26 Junii.

Lond.	63	- -		- - -	D. K:mt.
Amst.	58 $\frac{1}{2}$	- -		59 - -	M. K:mt.
Hamb.	- - -	- - -		63 - -	M. K:mt.

Stads Nyheter.

Inkomne äro Skepparne William Coutts ifrån Allovera med fyrkol, John Andersson ifrån Stockton med barlast och hö, John Matsell ifrån Wells med barlast, Samuel Farrie ifrån Rotterdam med dito, Axel Scharin ifrån Hamburg med taf-pannor och packhusgoods, och Alexander Marschall ifrån Copenhagen med barlast.

Utgångne äro Skepparne Donald Edie til West-Indien med sill, Petter Söderlind til Lif-sabon, Ingemar Hindricksson til Island, Georg Long til England och Petter Stjenberg til Hull med järn och bräder.

Kundgörelser.

Sjuk- och Begravnings Cassans ledamöter påminnas, at nästkommande Måndag, som blifwer den 1 instundande Julii, börjas, klockan 2 efter middagen, på wanligt ställe, Tredje Nwartzals sammankomsten för innewarande år: wid hwilket tilfälle af hwar och en wederbörande betalas

talas 4 Dal. S:mt för 4 lif, näligen: Tunnebindaren Olof Sjöberg, Hökaren Olof Dahlund, Målare. Aldermannen Johan Nordmans Hustru och Gullsmedens Johan Wennerwalls Enka.

Almänheren och hågade köpare lemnas härmed til behörig underrättelse, at instundande Onsdag i nästa wecka, som är den 3 Julii klockan 9 före middagen, kommer, uti främledne Herr Commendeur Capitainen Petter Berntsson Westmans hus och gård på Gamla Wärsfwet wid Stigberget, under offentligt uprop, til den mestbiudande, at försälgas allahanda lös egendom, af silfwer, koppar, ten, messing, metall, järn- och blåck-saker, linne- och sängkläder, porcellainer, glas, stolar och bord, samt äckfilliga husgeråds saker, och meubler, som ej specificeras kunna.

Uti Barthengrenska huset, och den delen, som ligger åt Drottning-gatan, äro följande rum at uthyra til nästa Michaelis: en öppen bod åt gatan med et contoir, och 3 eller 4 andra bodar för salt och andra waror, samt 2ne eldrum och en hwalfd källare; tjenliga för en linhandlare eller Hökare. Den som är hågad at hyra desse rum, anmåle sig hos Fru Ösverstinnan von Matern.

För et hushåll är en underwåning belågen på Kongs-gatan mit emot Kyrkan, och består af sal och kamare åt gatan, et stort rum åt gården, kök, Kafferi, Dränkamare, wisthus, wedbod, hwalfd källare, och tillika en kamare i öfra wåningen åt gatan, at emot hyra tiltrådas nästkommande flyttningss-

ningstid, om wilkoren lemmar Herr Catecheta Westberg underrättelse.

Den 9 nästkommande Julii, kommer på Auctions-kamaren härstädes at försälgas, et parti Rysk-hvete, hwaraf prof imedlertid kan beses hos Herrar George Bellenden och Compagnie.

Hos Fru N. M. Hedberg finnes i desse dagar inkommit Pyrrmonter, Selsker, Spa- och Bitter watten som sälges til billigt pris.

Allehanda blomster-waror och trädgårds-sirarter, samt hwarjehanda figurer, jämwäl djur och foglar, alt uti den storlet, som åstundas, item portraiter en gros uti wax, ler, m. m. försärdigas af en nyligen ankommen Mästare i konsten, hwilket til hågades underrättelse härmed kundgöres. Mästaren bor på Sillegatan hos Waktmästaren Hjort.

Et hederligt ogift Fruntimmer, som, när det åstas, kan upwisa de hederligaste witness-börder, åstundar condition uti något hederligt hus, antingen i Staden eller på landet. Hon utläs war sin tjenst uti allehanda Fruntimmers arbeten med som, genombrytningar, knytingar, knypling m. m. Afwen wil nämnda Fruntimmer påtaga sig första undervisningen för små barn; om så åstundas. Närmare underrättelse lemnas munteligen.

